

Foaia Diecezană

Organul oficial al eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

Prețul abonamentului:

Parohiile cl. I. și II. pe un an	400 Lei
Parohiile cl. III. și subclasă	300 Lei
Pentru preoți și particulari	300 Lei
Un număr	5 Lei
Pentru străinătate pe un an	500 Lei

APARE DUMINECA

Manuscrisele nu se învâzesc și se adresează redacției „Foaia Diecezană”, iar banii pentru abonamente și inserțiuni se trimit administrației „Tipografia și Librăria Diecezană” în Caransebeș

Prețul inserțiunilor

Pentru publicații oficiale, concursuri edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 120 Lei, până la 200 de cuvinte 180 Lei, de aci în sus 300 Lei

Pe pământul Transnistriei.

XIV

Timp de aproape un sfert de veac, întreaga lume creștină a privit cu groază spre pământul Rusiei. Ce se petrecea dincolo de frontierele acestui „conglomerat” de popoare sovietizate?

Știam atât de puțin. Și informațiile cari izbuteau să ne parvină, ne umpleau de groază.

Cine ar fi putut crede că pământul pravoslavnicei Rusii, va deveni teatrul de operațiuni al celui mai înverșunat ateism militant?

Veacuri întregi, gândirea teologilor și a filosofilor ruși a fost concentrată asupra destinului mesianic al Rusiei. Prin Rusia, credeau ei, se menține creștinismul și umanitatea. Moscova devine, în perspectiva istorică a acestor vizionari pravoslavnic, „cea de a treia Romă”.

Rusia susținea misiuni ortodoxe printre popoarele necreștine, sprijinea și ocrotea bisericile noastre ortodoxe.

Literatura teologică ortodoxă bogată și savantă a Rușilor a fost mult apreciată de lumea creștină. O biserică bogată, susținută de un stat mare, se simțea chemată în slujba unui destin mare. Și era mândră de această misiune.

Cum au izbutit bolșevicii să înfeudeze sufletul acestui popor, profund religios, unei concepții materialiste și ateiste?

Să fi reușit filosofii anarhiști ca Bakunin sau Kropotkin să strecoare în sufletul acestui popor ideile lor confuze și subversive?

O seamă de teologi și sociologi — inclusiv Rușii din „diaspora” — acuză Biserica, făcându-o răspunzătoare de tot răul care a declanșat marea dramă rusească.

Acuzele se formulează în feluri diferite. Clerul s'ar fi instrăinat de popor, lăsându-l în drumul tuturor sectelor.

Clerul ar fi practicat un formalism religios care rănea sufletele credincioșilor. Ar fi neglijat curentele noi, care angajaseră spiritul tinereții și al proletariatului, lăsând lupta împotriva acestora în grija Statului etc.

Dar, mai ales, Biserica este acuzată că ar fi fost lipsită de o bună organizare internă.

Și aceasta pare acuza cea mai grea.

De când autocratul Țar Petru cel Mare a suprimat demnitatea de Patriarh, încredințând conducerea supremă a Bisericii unui „colegiu spiritual” — transformat apoi în „Sinod dirigent” — supravegheat de un „Ober-procuror” cu puteri nelimitate, Biserica din Rusia a fost lipsită de libertate și autonomie.

S'a lăsat în grija Statului țarist, pentru ca să se prăbușească odată cu el.

E adevărat că n'ou lipsit încercările Bisericii de a-și recăpăta autonomia și a-și restabili patriarhatul.

După repetate încercări neizbutite, prilejul de a restabili patriarhatul și autonomia Bisericii, se ivise sub guvernul lui Kerenski, în primul sinod „panrus” ținut în Moscova în 1917. Dar prilejul acesta a fost fatal scăpat.

Revoluția involburase toată Rusia.

Sângele curge abundent pe străzile Moscovei și sinodali nu se pot înțelege asupra multor probleme de organizare — între care este chiar restabilirea patriarhatului.

Clerul de jos, instigat de agitatorii revoluției, își arată violent nemulțumirile și tendințele schismatice, față de ierarhia superioară.

Germenul disolvant intrase și în Biserica.

Alegerea de Patriarh a Mitropolitului Moscovei Tihon, nu restabilește unitatea Bisericii rusești.

În acest timp, sectele câștigă aderenți, pescuind în apă tulbură.

Guvernul bolșevic al lui Lenin, decretă separarea totală a Bisericii de Stat (1918).

Instrucția religioasă este interzisă în școală.

Biserica n'are nici măcar calitatea de persoană juridică.

Libertatea de conștiință, garantată de constituția sovietică, acorda fiecărui „tovarăș” dreptul de a face propagandă religioasă sau anti-religioasă.

În practică însă „proletarii” aveau libertatea de a face numai propagandă anti-religioasă, pe care Statul o susține și o organizează.

Biserica e liberă să-și profeseze învățătura sa, ne spunea un fost profesor rus, dar preoții pot fi pedepsiți pentru propagandă contra Statului.

În fața acestor pericole, ce face Biserica rusească?

Se fărâmițează. Se dezbină.

Un grup de clerici „democratici” — printre care se strecoară și câțiva episcopi — încearcă să se apropie de bolșevici, cerând demiterea Patriarhului Tihon.

Fracțiunea aceasta se organizează apoi și apare sub faimosul nume de „Biserica vie” sau „Biserica sinodală autocefală rusă”. Bolșevicii sprijinesc „Biserica vie”, pentru a produce scindarea Bisericii, condusă — în acele împrejurări ostile — cu mână tare de Patriarhul Tihon.

Guvernul acuză pe Tihon de contra revoluție și „Biserica vie” îl acuză de... trădare. Dar fărâmițarea nu se oprește aici.

Mitropoliții își dispută dreptul la patriarhat — după retragerea lui Tihon. Unii cer substituirea patriarhului cu un sinod („Biserica micului sinod”). Biserici naționale cer autocefalia (Biserica ucraineană) etc.

Sectele câștigă mereu teren în pofida acestor fracțiuni din Biserica ortodoxă.

Bolșevicii sprijinesc toate acțiunile periferice, toate fracțiunile dizidente și mai ales sectele, pentru a le extermina prin certe și lupte reciproce.

Frământările și disensiunile în sânul acestei Biserici, au continuat până în zilele noastre. Nădăjduim că din dureroasa experiență de aproape un sfert de veac, clerul inferior ca și cel superior, va fi scos suficiente învățăminte.

Constatăm, de altfel peste tot, că preoții declară a fi toți „tihonieni”.

Biserica rusă își va regăsi unitatea și poporul rus credința pravoslavnică, după cum crede și Păr. Dreabov.

(Urmează)

Pr. Marcu Bănescu

Calea mântuirii.

I.

„Acest neam cu nimic nu poate fi scos decât cu rugăciune și cu post” [Marcu IX, 29].

A vorbi azi despre *neamul dracilor* pare pentru mulți de-a-dreptul ridicol. „Nu îmbăta lumea cu asemenea fleacuri, Părinte!” — mi-a zis un domn când am încercat să-i demonstrez existența acestui duh rău, ale cărui urme le întâlnim la tot pasul. „Du-te d-ta — i-am răspuns — la Judecătoria și Tribunale, și vei vedea coridoarele lor înșesate, de lume înrăită, de oameni învrăbiți între sine, din ochii cărora țâșnesc săgeți de mânie, de oameni cari se ceartă, se înjură, se amenință reciproc cu moartea. Ce altceva sunt aceia, din gura cărora ies cuvinte ca acestea: Dumnezeu... Biserica... Hristosul... Crucea... Impărăția mării, etc., decât niște îndrăciți?”

„Du-te d-ta — i-am zis domnului respectiv, care râdea de mine că mai pot susține existența dracilor — în cărciumi, în diversele localuri de noapte și vei vedea acelaș lucru. Vei vedea *chipul lui Dumnezeu* pângărit de păcat, aprins de poftă, stropit de sânge, înecat în fărâdelegi. Te vei întreba: „Ce bea acel muncitor, care la finea săptămânii și-a încasat salariul, pentru care a muncit șase zile?” „*El bea sângele și viața copiilor și lacrimile soției sale*”, cari rabdă foame și frig, și cari în zadar așteaptă, până seara târziu, pe tatăl lor... Ei se culcă flămânzi, suspinând. Duminecă dimineța, când clopotele chiamă lumea la Biserică, el — tatăl și soțul netrebnic — se întoarce turmentat de băutură dela biserica diavolului. Când soția și copiii-i cer de mâncare, el le răspunde cu sudalmi și bătăi. În vreme ce la Biserică creștinii evlavioși se *roagă*, cântând de zeci de ori „*Doamne miluește-ne*”, îndrăcitul turmentat, cu ochii ieșiți din orbite, cu fața desfigurată, cu pumnii înțeleștați, gata a izbi și a ucide pe cei cărora le-a dat ființă, *blestemă* de zeci de ori numele Domnului, al Fiului Său, al Bisericii Sale”.

„Mai dorești să-ți înfățișez și alți îndrăciți?” — am întrebat pe domnul respectiv, mirat de cele auzite. „Du-te în închisori, în temnițe și vei vedea pe cei ce, ca și îndrăcitul din Sf. Evanghelie de azi, au fost aruncați „în foc și'n apă”, în focul patimilor josnice, în beția poftelor bestiale, pe cei cari, ca și îndrăcitul din Sf. Evanghelie, fac spume la gură, înjurând numele Domnului, și aruncându-se jos, se tăvălesc în noroiul tuturor fărâdelegilor”.

„Du-te d-ta într'un spital sau institut de alienați mintali și vei vedea sute de cazuri, întru totul asemănătoare cu cel descris de sf. evanghelist Marcu.” Ca unul, care timp de 10 ani am săvârșit săptămânal slujbele dumnezeiești la un asemenea spital, i-am descris, domnului respectiv, atâtea cazuri de îndrăciți, încât acesta a rămas îngrozit, sfârșind prin a mărturisi credința lui în existența acestui duh rău, care a pus stăpânire pe vieța atâtor creștini.

Dacă existența acestui *duh rău* nu mai poate fi tăgăduită, atunci desigur că, fiecare din voi, iubii cetitori, vă puneți întrebarea: „Cum putem scăpa de el, de lațul care ni-l întinde, de ispita lui, de șaptele lui?” Răspunsul ni-l dă sf. Evanghelia de azi, ni-l dă fapta omului, care și-a adus fiul îndrăcit la sf. Apostoli și mai pe urmă la Domnul Iisus.

Dar, iată că Ucenicii, cărora Mântuitorul le-a dat puterea să vindece bolnavii, să curățească leproșii, să învieze morții, să scoată dracii,¹ să calce peste șerpi, peste scorpii și peste toată puterea vrăjmașului,² n'au putut să scoată dracul din copilul acestui părinte îndurerat.

Fără să-și piardă credința în puterea dumnezeiască a Mântuitorului, și deci în posibilitatea de tămăduire a fiului său, omul din Evanghelia, lăsând pe Apostoli, cari n'au putut să-i ajute — s'a îndreptat spre Mântuitorul, rugându-l zicând: „Invățătorule, am adus pe fiul meu la tine, având *duh mul*. Și oriunde îl apucă, îl aruncă, la pământ și face spume și scrășnește din dinți și întepeneste, și am zis ucenicilor tăi să-l scoată, dar n-au putut.”³

Mântuitorul, turburat de aceste cuvinte, a zis: „O, neam necredincios. Până când vă voi suferi pe voi? Aduceți-l la mine!”⁴

Aducând copilul în fața lui Iisus, duhul cel rău l-a scuturat și „căzând la pământ se svârcolea spumegând.”⁵ Deși știa că din *pruncie* duhul rău îl aruncă „și în apă și în foc ca să-l piardă”,⁶ nu și-a pierdut nădejdea tămăduirii fiului său, ci cu inima frântă de durere a îndrăznit să implore ajutorul Mântuitorului, care i-a zis: „*De poți crede, toate sunt cu puțință celui ce crede*.”⁷ Primind, prin cuvintele: „Cred, Doamne”, mărturia credinței sale, adânci și curate, Mântuitorul ceartă duhul cel necurat zicându-i: „*Duh mul și surd, eu îți poruncesc: Ieși din el și de acum să nu mai intri în el*”. Apucând apoi copilul de mână, l-a dat vindecăt tatălui său.

1. Matei, X, 8.— 2. Luca X, 17, 19.— 3. Marcu IX, 17—18.— 4. *Ibid.*, 19.— 5. *Ibid.*, 20.— 6. *Ibid.*, 21—22.— 7. *Ibid.*, 23.

Când a rămas cu apostolii Săi, singur, aceștia l-au întrebat: „De ce noi n'am putut să-l scoatem?”⁸ „*Din pricina necredinței voastre*”, le-a răspuns Mântuitorul. După ce îi înfruntă pentru necredința lor, Mântuitorul îi asigură că și ei vor putea face asemenea minuni, cu condiția ca să aibă o credință puternică, să postească și să se roage: „De veți avea credință cât grăuntele de muștar, veți zice muntelui acestuia: Mută-te de aici acolo și se va muta, și nimic nu vă va fi cu neputință. Că acest neam [diavolesc] nu iese decât cu *rugăciune și cu post*.”¹⁰

Puneți față în față *credința* omului cu fiul îndrăcit, și *necredința* sau puțină credință a ucenicilor Domnului, și oprți-vă apoi la cuvintele Celui ce a zis: „*Toate sunt cu puțință celui ce crede!*”

Nu vă scandalizați că sfinții apostoli n'au putut în acel *singur caz* să facă minunea solicitată de tatăl fiului îndrăcit? Nu trebuie să vă scandalizați, pentru că și ei au fost oameni, și cameni fiind, au fost și ei supuși greșelii. Infruntarea Mântuitorului însă le-a deschis ochii sufletului și le-a aprins scânteia credinței. De acum încolo ei, toți, afară de Iuda, vor muta cu credința lor munții tuturor îndoelilor, ai necredinței, ai gândurilor pământești; vor deveni pionerii cerului, stăpâni asupra vieții și asupra morții.

(Urmează)

Pr. Gh. Cotoșman

Defecțiunea Anglicană.

— Episcopul de Canterbury —

O întâmplare care întrece în proporții cadrul unei simple diversități...

Demisia șefului Bisericii Anglicane, determinată de antecedentele cunoscute, complectează în timp și spațiu negativismul plutocrat, în sens direct cu realitățile spirituale anglo-saxone.

Parodia manifestărilor în credință a episcopatului englezesc, începe — după această funestă întâmplare — să se contureze din ce în ce mai concludent cu caracterul formalist și prozaic al protestantismului liberalist; pe cât de pluriform, pe atât de inconsecvent cu principiul său dogmatic, cultic și chiar național...

Căci stăruie'n amintirea fiecărui creștin, indiferent de concepția lui religioasă, scrântita divagare pe care hiperzelosul șef al spiritualității anglicane, cu mintea întregă și'n plin sobor liturgic, a săvârșit-o, când, — întrerupând regula

8. *Ibid.*, 28.— 9. Matei XVII, 20.— 10. *Ibid.*, 20—21.

tipiconală, s'a adresat numerosului auditoriu, în Westminster Abbey: „să ne rugăm un moment și pentru frații noștri israeliți, atât de greu încercați în Germania național-socialistă...”

Presa naționalistă mondială a înregistrat această nenorocită eșire fără s'o comenteze; opinia publică de pretutindenea însă, și-a format — covârșită de-o perfect de justificată oroare — criteriile de judecare a unui proces de dureroasă scrinteală a întregului resort spiritual anglican, reprezentat de *episcopul de Canterbury*.

În timpul insurecției spaniole, când generalissimul Franco a tras spada întru a alunga mafia bolșevisto-iudaică din templul spiritualității iberice, același prelat de tristă amintire s'a găsit singur din lumea întreagă, să se solidarizeze cu ateistul Largo Cabalero, Negrin, Azana și Pasionaria, în lupta destructivă a tot ceea ce veacurile au creat ca titlu de civilizație, omenie și bun simț pe fondul sufletesc al unui popor cu tradiții atât de bogate și credință atât de vie.

A fost necesară intervenția promptă a Europei întregi, în a struni năsbătia fără de margini, a unui zis lampadar al creștinismului, în flagrantă opoziție cu cele mai elementare precepte mesianice.

Masacrele dela Escorial, Talavera dela Reina, Terra de Fonta, Epignal, etc., vorbesc dela sine.

Cruzimile din Rusia sovietică le-a reactualizat, potențându-le cu svârcolul surd și tragic al atâtor sute de mii de martiri drept credincioși, sanctificați în iureșul războiului actual, dus pentru credință și cruce de aproape toate neamurile universului creștin, ortodox și catolic.

Episcopul de Canterbury se ridică întocmai ca o satanică slugă a lui Antihrist, din marasmul molozurilor de dărâmături, rămase ca o lugubră relicvă din frumoasele catedrale ruso-spaniole de altădată și cu mâini crispate'n baiera de moarte, încearcă să dea binecuvântare argașilor lui Stalin, sălbăteciți de răutate și ură față de Dumnezeu.

Șaptezeci și opt ani svârliți fără lăscaie de conștiință pe undele minciunei stereotipe de comedian simandicos, plătit de hrubele „Kahalului” jidovesc, dinamitard a tot ceea ce s'a integrat în noțiunea de: *creștin*.

Apostat al întregului univers creștin aparținând — măcar în parte — și patrimoniului spiritualității anglo-saxone, „Prelatul” de Canterbury, va poza în lumina istoriei creștine de mâine ca un satrap gata la orice compromis cu cei mai tari ca el și smerită slugă a arginților de orice proveniență.

A demisionat ca un iudă, când în sfârșit s'a convins de mârșava ispravă; a fugit ca un trădător nerușinat din fața oprobiului general pe care singur și l-a urzit; s'a ascuns în tenebrele masonice, ca un maestru al fărâdelegii; el „Alesul Domnului” va ispăși de bună seamă blestemul necruțător al lui Arie; îl va ajunge osânda iscariorul pofticios și bolnav de arginți.

A mințit un Neam întreg când i-a predicat, l-a înșelat cu nerușinare când s'a rugat, a fățărit Cerul când și-a înălțat mâinile spre El.

Acum, retransat în beznă inconștientă, își deapănă ultimul fir de vis, crâncen în fața morții și cumplit în fața judecății.

Episcopul de Canterbury, o funestă expresie a veacului, creștin doar în formă, încolo putred și decăzut...

Pr A Gh. Mihailoviciu

Recenzie.

Traian Simu: Organizarea politică a Banatului în evul-mediu.

Lugoj, 1941, pp. 41, prețul Lei 40.

De: Prof. C. Rudneanu

D-l Traian Simu, profesor la liceul „C. Brediceanu” din Lugoj, publică un studiu istoric asupra Banatului — cu o privire specială asupra organizării politice din evul-mediu.

D-Sa face o caracterizare justă bazată pe documente, arătând cum îi priveau scriitorii timpului pe Unguri, apoi înfrângerile ce le-au suferit în decursul vremurilor. Organizarea politică a Ungurilor este o copie fidelă a lui Carol cel Mare (pp. 4—5). La venirea lor, Românii au fost aci organizați în voevodatele, despre care vorbește Anonymus; în Banat era *Glad*.

Se arată importanța voevodatului românesc și a cnezatului, care organizare politică se găsea pe întreg teritoriul românesc. Reminiscența vechiului cneaz politic o găsim în satele noastre din Banat, unde primarii până azi sunt numiți „chinezi”.

Elementul românesc a existat din timpurile cele mai vechi în Banat. El s'a menținut dealungul veacurilor, și „eroismul Românilor bănățeni liberi a fost mult apreciat și de regii angevini”. Existența *Banilor* de Severin o găsim în prima jumătate a secolului al XIII-lea (p. 9 sq.). Românii bănățeni, ca oameni liberi (*iobagiones castri*) și ca apărători ai granițelor, alcătuind miliția, și-au creat o situație supe-

rioară, stăpânind pământul strămoșesc în deplină libertate (p. 11). La 1457 regele Ladislau al Ungariei confirmă vechile libertăți ale Românilor din Banat, pentru meritele ce le au aceștia de a fi apărat hotarele contra năvălitorilor dela Dunăre... (p. 11).

D-l prof. Traian Simu dovedește că Banatul până la prima jumătate a veacului al XVI-lea, din punct de vedere politic și administrativ, nu era o parte integrantă a coroanei regilor maghiari, cu toate că istoricii unguri au susținut-o. Ei erau constituiți în „districtele lor românești“, nu în județe, cum le place a crede ungarilor. Donațiunea regelui Sigismund de Luxemburg, la anul 1407, ce o face Românilor bănățeni, specifică: „*că moșia primită să o stăpânească, după uzul cnezilor: quam ut fertur ipsi et eorum progenitores more Keneziatus, hactenus tenuissent et possedissent*“. Se respectau și „vechile legi românești“, la anul 1478 se poate constata: „*juxta antiquam et approbatam legem districtuum valachialium universorum*“ (p. 13).

„...Districtele românești existară ca o corporațiune organică cu prerogative și jurisdicțiune independentă față de statul maghiar...“ (ibid., p. 13 sq.).

Documentul lui Ladislau al V-lea, la 29 August 1457, întărește privilegiile Românilor din districtele Almăj, Bârzava, Carașova, Comiat, Lugoj, Mehadia, Ilidia și Sebeș; documentul e citat în întregime și tradus în limba română (pp. 13—14). Combate pe istoricii maghiari, cari mistifică adevărul cu privire la existența districtelor, apariția comitatului fiind de proveniență mai nouă (p. 16 sq.). Fixează și harta întinderilor vechilor districte bănățene medievale românești (p. 26).

Un loc deosebit ocupă istoricul cetăților medievale din Banat, în lucrarea d-lui prof. Traian Simu. Se stabilește locul și vechimea cetăților, aducând în sprijinul tezei românești documente chiar din istoriografia maghiară.

Lucrarea d-lui prof. T. Simu, continuă pe cele începute din Istoria Banatului, pe aceeași linie a adevărului istoric și în spirit românesc, Bibliografia bogată în cărți românești și străine, se poate consulta cu mult folos.

D-Sa mai face și o mărturisire prețioasă la sfârșitul acestui studiu istoric: „*Astăzi, avem ferma credință că, la masa verde de mâine, Banatului nostru i se va face dreptate deplină și, judecat imparțial, din punct de vedere istoric, politic și etnic, aceste realități vîl, pal-*

pabile, pe lângă cea geografică și economică, îi vor hotărî încorporarea întregă României“ (p. 39).

D-l prof. Traian Simu a adus un real folos prin studiul istoric ce l-a publicat și sperăm că va continua munca începută, înfățișându-ne pe viitor și structura politică a Banatului în veacurile următoare.

Ș T I R I

P. S. Episcop Veniamin la „Astra“, despărțământul Lugoj Duminecă, în 8 Martie a. c. P. S. Sa părintele episcop Veniamin, fiind invitat de conducerea „Astrei“, s'a deplasat la Lugoj, însoțit de P. On. D. Romul G. Ancușă, consilier referent eparhial și de protodiaconul Teodor Roșca.

La prefectura județului, P. S. Sa și însoțitorii au fost întâmpinați de către dl Prefect I. Utză, primarul I Hidu, Colonel C. Nichita, comandantul garnizoanei, Dr. A. Mihaescu, protopopul locului, Dr. A. Peteanu președintele despărțământului „Astrei“, preoții noștri din localitate, precum și de funcționarii prefecturii.

După o scurtă întrevedere cu cei prezenți, P. S. Sa a făcut vizita P. S. Sale episcopului gr. cat. Dr. Ioan Bălan.

La ora 5 d. m. Prea Sfințitul episcop Veniamin este primit pe tribuna teatrului orașănesc de Corul „Vidu“ cu imnul: „Pre Stăpânul“. Prima pășire a P. S. Sale a fost primită de lugoieni cu demnitate și însuflețire.

Dupăce D-l Dr. A. Peteanu bineventează Arhiepiscopul, corul execută în mod impresionant un concert religios, iar Prea Sfințitul își începe conferința despre: „*Misionanda episcopatului ortodox din Ardeal și Banat în Basarabia și Transnistria*“.

Prin descrieri atractive și interesante, P. S. Sa a reușit să prezinte o sinteză a lucrurilor petrecute sub regimul bolșevic și văzute la fața locului.

La sfârșit corul „Progresul“ a executat marșul „Eroi au fost“. Seara P. S. Sa împreună cu însoțitorii s'au înopiat la reședință.

Prea Sfinția Sa Părintele Episcop Veniamin, însoțit de consilierii referenți prot. R. G. Ancușă și N. Cornean a cercetat Marți și Vineri săptămâna trecută profesorii și elevii liceului „Traian Doda“ și pe cei ai școlii normale „Ioan Popasu“ din localitate. La liceu, în prezența corpului profesoral și a elevilor, Prea Sfinția Sa a fost salutată de d-l director Matei Armaș, care vede în vizita Arhiepiscopului un prețios concurs pentru munca lor de educatori și instructori ai tineretului; P. S. Sa a răspuns de fapt prin îndemnul bun și sfaturi date elevilor, cari sunt nădejdea de mâine a Neamului. Legându-le la suflet să fie cu acțiune față de profesori, P. S. Sa îi sfătuiește să fie și buni creștini, așa cum buni credincioși au fost și cei mai mari învățați ai lumii. Elevii trebuie să aibă minte limpede și inimă curată, ca astfel să-și deosebească armonice însușirile spirituale, intelectuale și morale. Hristos Domnul a iubit copiii și tineretul; tineretul trebuie să-L iubească, dovedind aceasta prin

purtarea lor. La școala normală — ca de altfel și la liceu — Prea Sfinția Sa a fost profund mișcat că elevii, atât toți la un loc cât și pe clase, au cântat „Intru mulți ani...” și „Pre Stăpânul...” Amin-tindu-le că elevii școlii normale se pregătesc pentru o misiune, un *apostolat* care este cea mai de seamă după aceea a preotului, le pune în vedere să nu piarză din-în-tea ochilor figurile marilor pedagogi, cari au ilustrat cu numele lor și au făcut faimă acestei școli. Școala s'a născut în tinda Bisericii și de aceea învățătorii trebuie să crească elevii în spirit creștin, premergând ei cu exemplul, conducând elevii la biserică și cântând la strană alături de cantori. Școala nu trebuie să dea numai învățătură, ci să dea oameni întregi, *caractere religio-morale*, care este și trebuie să fie scopul școlii noastre românești. Nu mai puțin emoționat a fost d-l director Alexandru Buțiu, al școlii normale, care spune că școala re trăește frumoasele vremuri când era ocrotită direct de Biserică; poartă numele întemeietorului episcop Ioan Popasu, și numai ocrotită și direcționată de Biserică, această școală poate fi sincer folositoare poporului nostru din acest aret. P. S. Sa a vizitat și muzeele și laboratoarele celor două școli din orașul nostru, rămânând deplin satisfăcut de modul cum sunt aprovizionate și conduse.

Elevilor silitori și cu purtare bună, P. S. Sa le-a împărțit cărți de rugăciune.

Propaganda Astei la sate. Este vrednică de remarcat propaganda religioasă, culturală și patriotică pe care preoții, profesorii și în genere intelectuali noștri o desfășoară în cadrele Astei. Echipele ei cutreeră satele nesocotind asprimea vremii pe toate fețele. Ei seamănă încredere, patriotism, alipire către Tron și către Împăratul cerurilor, Dumnezeu. Intr-o viitoare dare de seamă vom descrie pe scurt activitatea echipelor pe sate. Notăm că bună parte din propagandiști sunt oameni de ai Bisericii, așa Dumineca trecută profesorii de teologie prot. Dr. Zino Muntean și pr. Octavian Tursa au însoțit pe primpretorul Bujor Barbu în Cârpa, Bolvașnița și Vârciorova; consilierul ref. Nicolae Cornean și preotul Cornel Pițgoi, trecând la Zlagna au propagat credința în Dumnezeu, supunerea la Stăpânire și ajutorarea Statului. Pe lângă broșurile Astei către popor, în Zlagna s'au distribuit și alte broșuri cu conținut religios.

Distincție. P. P. C. C. L. L. consilierii eparhiali din Timișoara Ioan Geția și Dr. Ștefan Cioroianu au fost hirotesii pentru bunele servicii aduse Bisericii intru iconomi stavrofori, iar profesorii dela Academia Teologică Dr. Sofron Vlad hirotesit protopop onorar și Dr. Ioan Bodea distins cu brâu roșu. Felicitările noastre!

„Originea colindelor”. Deosebit de interesantă și mult instructivă, conferința d-lui profesor Victor Stanciu cu subiectul de mai sus, a avut darul să provoace un elan de mândrie în noi față de această comoră: colindele. Împărțindu-le în trei categorii, d-sa arată că cele mai vechi datează din *magdalenianul paleoliticului*. Deci, au origine veche. Mai mult, ele dau glas unor descoperiri științifice, le explică în modul cel mai desăvârșit. Cele din a doua categorie arată că deopildă cultul lui Hercule, ce-l aveau și Dacii și Daco-romanii, păstrează urme în arealul băilor (Erculane, Orăștie etc.), dela strămoșii noștri și

până astăzi, ceea ce este o mare probă pentru continuitatea elementului daco-roman în Dacia Traiană.

De față la această conferință a fost și P. S. Sa părintele Episcop Veniamin și numeroși intelectuali și elevi. Păcat că publicul n'a răspuns în număr mai mare, deoarece conferința pe lângă atâtea noutăți a avut darul să pună în lumină valoarea extraordinară de mare a colindelor și a folclorului nostru în general.

† **Traian Barzu**, asesor consistorial în retragere, în vârstă de 85 ani a răposat zilele trecute în Logoj. Originar din jud. Arad, și-a început cariera ca referent al fondurilor comune eparhiilor Arad și Caransebeș. Fericitul episcop Ioan Popasu l-a chemat ca exactor la consistor unde sub urmașul său, a avansat asesor consistorial referent în senatul episcopesc. După 21 ani de serviciu s'a retras ocupându-se cu altele. În timpul din urmă a trăit în Logoj. A fost colaborator la Foaia Diecezană și Biserica și Școala. Din domeniul practic a lăsat un sistem propriu de socioți, cunoscut la noi ca „sistemul Barzu”.

Dumnezeu l-a chemat acum la sine: să-l învrednicească de vecinică și fericită odihnă!

„Cartea de rugăciune”, tipărită cu îngrijirea și binecuvântarea P. S. S. Părintelui Episcop Veniamin al nostru și care pe jumătate a și fost răspândită între dreptcredincioșii creștini din cuprinsul eparhiei s'a bucurat și de aprecierea altor cercuri bisericesti.

Așa „Biserica și Școala”, contratele eparhiei surori a Aradului scrie în N-rul 10 din 8 Martie:

„Prezența P. S. S. Părintelui Episcop Veniamin Nistor în fruntea Eparhiei Caransebeșului se simte pe zi ce trece. Iși chiamă consilierii, protopopii și preoții la sfat, ia măsuri eficace pentru trezirea și dezvoltarea vieții religioase și morale în Eparhie...”

Un semn vădit al înțelepciunii și osârdiei cu care păstorește este tipărirea *Cărții de Rugăciuni* pentru popor, care-i prima și poate cea mai însemnată unealtă ce trebuie pusă în slujba vieții duhovnicești...”

Tot așa sub titlul „o carte folositoare”, Renașterea, (Nr. 9 din 1 Martie a. c.) din Alba-Iulia scrie între altele despre cartea de rugăciune editată de noi următoarele:

„Inițiativa acestei lucrări aparține P. S. Episcop Veniamin, cu binecuvântarea căruia apare cartea și ea dovedește programul unei munci bogate ce se desfășoară sub noua arhipăstorie... Deci apariția acestei cărți de rugăciuni ne înveselește sufletește, știind că mângăerea și îndrumarea credincioșilor Bisericii noastre s'a înmulțit.”

Salarile preoților pe luna Februarie a. c., au fost ridicate dela Stat și se lichidează de Casieria eparhială în orele de oficiu.

Notă oficială

Nr. 1615 E. 1942.

Se atrage atențiunea Cucernicilor preoți și protopopi din cuprinsul eparhiei noastre, că la Consiliul nostru eparhial funcționează un cămin pe seama preoților cari vin la centru pentru rezolvarea diferitelor chestiuni oficiale, unde pot locui și dormi pentru suma de Lei 50 (Cincizeci) pe 24 ore.

Caransebeș la 10 Martie 1942.

Episcop:

† **VENIAMIN**

Secretar eparhial:

Pr. Petru Toma

CONCURSE

Pe baza ordinului Venerabilului Consiliu eparhial Nr. 4310 B. din 1941 se publică concurs, cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană” pentru postul de paroh la parohia vacantă de clasa III din comuna **Jupa**, protopresbiteratul Caransebeșului.

I. BENEFICII :

1. Sesiunea parohială în extensiune de 29 jughere 596 stp. și un jugh. și 350 stp. grădini, total 30 jugh. 916 stp. + 3 jugh și 115 stp. din reforma agrară.
2. Venitele stolare uzitate.
3. Casa parohială cu grădina ei și cu supraedificatele economice necesare.

II INDATORIRI :

Preotul ales este obligat a-și îndeplini toate datorițele preoțești și pastorale, a predica regulat în fiecare Duminecă și sărbătoare și a catehiza la școala primară, fără nici o altă remunerație.

Toate impozitele după beneficiile de mai sus cad în sarcina preotului ales.

Cei ce doresc să ocupe acest post, întrucât vor avea cvalificațiunea cerută pentru parohii de cl. III, precum și binecuvântarea P. S. S. Episcopului eparhial să-și înainteze cererile adresate consiliului parohial ort. rom. din Jupa, prin Prea On. Oficiu protopopesesc al Caransebeșului.

Reflectanții se vor prezenta pe lângă prealabila încunoștiințare a prea Cuc. protopresbiter tractual, în vreo Duminecă sau sărbătoare în sf. biserică, spre a-și arăta dexteritatea în oratorie, tipic și cântare, însă nici de cum în ziua de alegere.

Jupa, din ședința consiliului parohial, ținută la 18 Ianuarie 1942.

Președinte:

Pr. Remus Olariu

adm. parohial

Secretar:

Solomon Bistreanu

În conțelegere cu oficiul protopresbiteral:

Isaia Sura

adm. protopop

2-3

În baza ordinului Venerabilului Consiliu eparhial Nr. 6006 B. ex 1940 din 19 Decembrie 1940, se publică din nou concurs, cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană”, pentru postul de preot la parohia de clasa III-a din comuna **Bolvașnița**, protopresbiteratul Caransebeșului.

I. BENEFICII :

1. Sesiunea parohială în estindere de 30 jughere 1000 stj.
2. Birul parohial și venitele stolare uzitate.
3. Casă parohială cu grădina și intravilan de 270 stj. cu supraedificatele economice necesare.

II. ÎNDATORIRI :

Preotul ales este obligat a-și împlini toate datorițele preoțești și pastorale, a predica regulat în fiecare Duminecă sau sărbătoare și a catehiza la școala primară, fără nici o altă remunerație.

Toate impozitele după beneficiile de mai sus cad în sarcina preotului ales.

Cei ce doresc să ocupe acest post, întrucât vor avea cvalificațiunea cerută pentru parohii de clasa II-a, precum și binecuvântarea P. S. S. Episcopului eparhial, să-și înainteze cererile, adresate consiliului parohial ort. rom. din Bolvașnița, prin Prea On. Oficiu Protopopesesc al Caransebeșului.

Reflectanții se vor prezenta, pe lângă prealabila încunoștiințare a Prea Cuc. protopresbiter tractual, în vreo Duminecă sau sărbătoare în sf. biserică spre a-și arăta dexteritatea în cântare, tipic și oratorie, însă nicidecum în ziua de alegere.

Bolvașnița, din ședința consiliului parohial, ținută la 27 Iulie 1941.

Președinte: **Ioan Muntean**
adm. parohial

Secretar: **Simion Dala**

În conțelegere cu oficiul protopresbiteral:

Pr. Isaia Sura
adm. protopopesesc

2-3

AVIZ

Cucernicii preoți sunt rugați să îndrumeze producătorii de ceară de albine (stuparii) din parohiile sfințitor lor, să vândă ceara Fabricii Eparhiale de lumini din Caransebeș, care o plătește după calitate și la prețul curent.

„PÂRVOVANA“ INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII CA SOCIETATE PE ACTII IN PÂRVOVA
 Capital Lei 605.000. Inscrisă în Registrul Bancar sub No. 16 din 1935. Rezervă Lei 526.000.

Convocare.

Domnii acționari ai băncii „PÂRVOVANA“ institut de credit și economii ca societate pe acții în Pârvova sunt invitați la a

XXXV-a Adunare generală ordinară,

care se va ține în Pârvova la 19 Aprilie 1942, la ora 11 a. m., în localul institutului.

Ordinea de zi:

1. Deschiderea adunării generale.
 2. Designarea unui notar și a doi acționari pentru verificarea procesului verbal.
 3. Darea de seamă a Consiliului de Administrație și a Consiliului de Cenzori. Aprobarea Bilanțului și Contului Profit și Pierdere pe anul 1941. Darea absolutului.
 4. Distribuirea beneficiului net.
 5. Fixarea remunerației Consiliului de Cenzori pe anul 1942.
 6. Propuneri în sensul statutelor.
- Pârvova, la 1 Februarie 1942. **Consiliul de Administrație.**

N. B. Domnii acționari cari doresc a participa cu vot decisiv în persoană sau prin plenipotențiați, sunt rugați a-și depune acțiunile eventual și plenipotențele până la 16 Aprilie 1942 ora 12 a. m. la casa institutului.

ACTIV CONTUL BILANȚ INCHEIAT LA 31 DECEMBRIE 1941. PASIV

Casa:			Capital social		605.000
numerar efectiv		213.063	Fonduri de rezervă:		
Portofoliu de titluri:			a) Fond de rezervă statutar	161.515	
acțiuni necotate la bursă V. N. Lei 59.000	28.300		b) Fond pentru creanțe dubioase	265.000	
Efectele Fondului de Rezervă:			c) Fond Zaharie Miulescu	100.000	526.515
efecte garantate de stat V. N. 22.500	17.950	46.250	Dif. de curs nerealizată la port cu titluri		28.299
Portofoliu de scont, plătit în țară:			Depuneri spre fructificare:		
a) cambii fără garanții speciale	344.820		nominative pe livrete de economii		334.683
b) cambii garant. cu ipotecă	218.450	563.270	pe termen		
Creanțe în conversiune conf. legii din 7 IV 934 cota rămasă:			Creditori din țară:		
a) în portofoliu	1.030.284		nou pe termen		68.110
b) reescontate la bănci	384.690	1.414.974	Angajamente cu reescont:		
Mobilier		1	în conversiune la bănci (cota rămasă)		384.690
			Efecte de plată în țară		185.000
			Dividende nereclamate		9.096
			Conturi diverse creditoare		47.815
			Conturi transitoare creditoare		15.000
			Beneficiul net		33.350
		2.237.558			2.237.558

Debit CONTURI DE ORDINE Credit

Cațiuni statutare	30.000	Deponenți de cațiuni statutare	30.000
Ipoteci și garanții diverse în port	218.450	Deponenți de ipoteci și garanții diverse	218.450
	248.450		248.450

DEBIT CONTUL PROFIT ȘI PERDERE CREDIT

Cheltuieli de administrație:			Dobânzi încasate:		
a) salarii și indemnizații	24.000		dela portofoliu de scont		88.567
b) diverse	39.439	63.439	Venitul portof. cu titluri		730
Impozite și taxe		13.156	Beneficii diverse		40.395
Dobânzi plătite:					
a) la depuneri	11.572				
b) la creditori	8.175	19.747			
Beneficiul net		33.350			
		129.682			129.682

Pârvova, la 31 Decembrie 1941.

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE:

Nicolae Iocga s. s.

Isidor Țătaru s. s.
președinte

Pentru contabilitate:
Zaharie Miulescu s. s.
director executiv.

George Ursulescu s. s.

Subcomitetul Consiliu de Cenzori am verificat conturile prezente și le-am găsit în conformitate cu codul de comerț și legea pentru organizarea și reglementarea comerțului de bancă.

Pârvova, la 1 Februarie 1942.

Petru Baderca s. s.

Mihail Cristescu s. s.

Paidola Ilie s. s.